

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Права на жертвите – по държави

Права на жертвите – по държави

Финландия

Вие сте **жертва на престъпление**, ако сте станали жертва на действие или бездействие, което представлява престъпление съгласно финландското право. Като жертва на престъпление имате определени права преди, по време на и след съдебното производство.

Наказателното производство във Финландия започва с досъдебно разследване, извършвано обикновено от полицията. По време на този етап се установява дали действително е извършено престъпление, обстоятелствата, при които е извършено, и самоличността на съответните страни. Разглеждат се също степената на уврежданията или вредите, причинени в резултат на престъплението, и вашите искове като жертва.

При наличие на достатъчно доказателства за извършването на престъпно деяние прокурорът повдига обвинение и внася делото в съда. По време на съдебния процес съдът разглежда доказателствата и осъжда предполагаемия извършител или го признава за невинен. Наказателното производство може да продължи, ако една от страните подаде жалба пред висшестоящ съд.

Следните връзки ще ви предоставят съответната информация.

1 — Правата ми като жертва на престъпление

2 — Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

3 — Правата ми след съдебния процес

4 — Обезщетение

5 — Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Последна актуализация: 05/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

1 - Правата ми като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

В брошурата „Правата на жертва на престъпление“, публикувана от финландското министерство на правосъдието, се предоставя информация по въпроси, за които жертвите на престъпления имат право да бъдат информирани от компетентните органи. В брошурата накратко се разясняват въпроси като това как да съобщите за престъпление, услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления, правна помощ, възможността за получаване на защита, как да се потърси обезщетение, правото на устен и писмен превод на документи и медиация по наказателни дела. Печатната версия на брошурата е предназначена за разпространение с цел да достигне до жертви на престъпления, а също и като придружаващ материал при контакти с граждани, по-специално в работата на полицията и органите за наказателно разследване. Съдебните органи, службите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления и други лица, които имат контакт с жертви на престъпления, също могат да използват брошурата.

Информацията, която се предоставя на жертвите, може да варира в зависимост от техните потребности, обстоятелства от личен характер или вида или естеството на престъплението.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Може да Ви бъдат предоставени подкрепа и консултация, дори престъплението да е било извършено в друга държава. Ако станете жертва на престъпление в друга държава — членка на ЕС, органът за наказателно разследване може, в определени случаи, да прехвърли подадения от Вас сигнал или вече започнато досъдебно разследване на компетентните органи на друга държава — членка на ЕС. Това би било възможно например, ако престъплението е тежко или ако не сте могли да съобщите за престъплението в държавата, в която е извършено. За тежки престъпления може да се обмисли прехвърляне извън ЕС.

Ако сте жертва на трафик на хора, имате право да ползвате услугите на системата за подпомагане на жертви на трафик на хора дори ако престъплението е извършено в друга държава. Прокурорът решава дали да започне досъдебно разследване по подозрение за извършено престъпление, което включва трафик на хора във Финландия.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Полицията и другите органи за наказателно разследване ще Ви предоставят информация за услугите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления, как да съобщите за престъпление, правна помощ, възможността за получаване на защита, как да потърсите обезщетение, правото на услуги за устен и писмен превод, медиация по наказателни дела, правото да получавате информация относно разглеждането на делото, правото да бъдете информирани за освобождаването на извършителя от затвора или за задържането му под стража в досъдебно производство, как да подадете жалба във връзка с работата на компетентните органи, процедурата за жертвите на престъпления, които не пребивават в държавата, където е извършено престъплението, и данни за контакт за всякакви въпроси по делото. Тези права са описани в брошурата „Правата на жертва на престъпление“.

Посочената по-горе информация може да не бъде непременно предоставена, когато съобщавате за престъпление, особено ако съобщавате за престъпление по електронен път. Полицията ще Ви информира за тези права, когато Ви разпитва. Разследващият орган винаги ще Ви информира, ако сигналът Ви не доведе до досъдебно разследване или в случай че досъдебното разследване е преустановено или приключено.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато си взаимодействам с полицията или с други компетентни органи, или по време на разследването и съдебния процес)?

Имате право да използвате финландски или шведски език по време на досъдебното разследване и съдебния процес. Ако сте саами, имате правото да използвате саамски език в рамките на Саамския регион. Компетентните органи трябва да осигурят устен превод, когато е необходимо.

Ако не говорите официалните езици на Финландия, имате право да използвате език, който знаете, във всички ситуации, отнасящи се до разследването на престъплението. Ако е необходимо, компетентните органи трябва да осигурят устен превод на езика, който знаете. Компетентните органи също така трябва да осигурят устен превод по време на разследването и процеса, ако използвате жестомимичен език или ако се нуждаете от превод заради сетивен или говорен дефект. Устният преводач е обвързан със задължение за пазене на тайна. Преводачът получава заплащане от държавата.

Може да поискате писмен превод на определени ключови документи. Може да бъде предоставен устен превод, ако за Вашата правна защита не се изисква писмен превод на документа. В някои случаи може да Ви бъде предоставен само частичен писмен превод или резюме на документа. В хода на досъдебното разследване имате право да получите писмен превод на писменото потвърждение на сигнала Ви за престъплението, на евентуалното решение за прекратяване на разследването и при необходимост на всеки друг документ, който е от значение за делото. От прокурора може да получите превод на евентуалното решение да не се провежда наказателно преследване.

В съда имате право да получите писмен превод на съдебното решение, известието относно времето и мястото на съдебното заседание и, ако е необходимо, на всякакви други документи, които са от основно значение за делото.

По какъв начин компетентните органи ще гарантират, че ги разбират и че те ги разбират (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Компетентните органи трябва да осигурят устен превод по време на досъдебното разследване и процеса, ако използвате жестомимичен език или ако се нуждаете от устен превод заради сетивен или говорен дефект.

Брошурата „Правата на жертва на престъпление“ също така е достъпна на лесноразбираем език. Брошурата „Ако станете жертва на престъпление“ също така е достъпна както на лесноразбираем език, така и на жестомимичен език.

Разследващите престъпления срещу деца са получили специално обучение, в това число как да общуват с дете и как да го разпитват в наказателно производство. В определени случаи детето може също така да бъде разпитано от психолог със специализация в разпитването на деца.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Може да Ви е необходима медицинска помощ или други социални и здравни услуги, като спешни социални услуги, болнично лечение или физическа или психическа рехабилитация. Може да използвате тези услуги при същите условия като всички други клиенти.

Много организации предоставят подкрепа, консултации и насоки за жертви на престъпления. Службата за оказване на подкрепа на жертви във Финландия (*Rikosuhripäivystys*) предоставя съдействие във връзка с всички видове престъпления и наказателни производства, както и консултации относно правата на жертвите. Ако сте жертва на домашно насилие, може да потърсите защита и подкрепа от убежища. На някои места има достъп до специална подкрепа за жертви на престъпления против половата неприкосновеност и за жени имигранти. Има отделна система за подпомагане на жертви на трафик на хора. Може да получите достъп до тези услуги при определени условия.

Може да се свържете със службите за оказване на подкрепа дори ако не съобщите за престъплението. С Ваше съгласие полицията или друг орган за наказателно разследване може да предаде данните Ви за контакт на служба за оказване на подкрепа, която ще се свърже с Вас.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за оказване на подкрепа на жертвите?

Ако Ви е необходима специална защита или ако това се изисква заради естеството на престъплението или Вашите обстоятелства от личен характер, с Ваше съгласие полицията ще предаде данните Ви за връзка на организация за подкрепа на жертви. Полицията следва да Ви уведоми за възможностите за подкрепа за жертви на трафик на хора и, с Ваше съгласие, следва да предложи да бъдете приет в системата за подпомагане на жертви на трафик на хора.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

С цел да се защити неприкосновеността на личния Ви живот, при определени условия съдът може да изслуша делото при закрити врата и да разпорежи документите по делото и съдебното решение да бъдат засекретени до необходимата степен. Може да поискате това от съда. В някои случаи съдът също така може да разпорежи самоличността Ви да бъде запазена в тайна. Това се отнася за престъпления като тези против половата неприкосновеност.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Не, не трябва.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

В някои случаи можете да бъдете разпитвани зад параван по време на процеса, чрез видео връзка или без присъствието на извършителя или на публика. По време на разпита Ви в някои случаи може да бъдете записани на видео и след това записът може да бъде използван като доказателство в съдебния процес, например ако сте под 18-годишна възраст.

С цел да се защити неприкосновеността на личния Ви живот, при определени условия съдът може да разгледа делото при закрити врата и да нареди документите по делото и съдебното решение да бъдат засекретени до необходимата степен. Можете да поискате това от съда. В някои случаи съдът също така може да нареди самоличността Ви да бъде запазена в тайна. Това се отнася за престъпления като тези против половата неприкосновеност.

Съдът винаги ще преценява условията за провеждане на производството и мерките за защита за всяко отделно дело, като отчита факта, че правата на защитата не бива да бъдат ограничавани. Следователно решението на съда може да се различава от по-ранна оценка.

В случай на сериозна заплаха можете да поискате да не бъдат разкривани данните за връзка с Вас, неразкриване по причини, свързани с личната безопасност, ограничителна заповед или дори смяна на името Ви или личния Ви идентификационен номер. В най-сериозните ситуации може да бъдете приет в програмата за защита на свидетелите. Повече информация можете да получите от компетентните органи или от службите за оказване на подкрепа. Ако сте защитен с ограничителна заповед и се преместите в друга държава — членка на ЕС, и смятате, че се нуждаете от защита там, можете да поискате от съда, който е издал оригиналната ограничителна заповед, да издаде европейска заповед за защита.

Ако сте жертва на домашно насилие или сте изложени на риск, компетентните органи могат съвместно да изготвят план за безопасност за Вас като част от многоведомствена конференция за оценка на риска (MARAC).

Ако сте жертва на трафик на хора, имате право на безопасно настаняване, което може да включва специални мерки за сигурност на различни нива, за да се гарантира безопасно настаняване за Вас. При по-тежки ситуации Вашата безопасност може да бъде гарантирана в специално безопасно отделение за настаняване, както и чрез техническо оборудване или служби за сигурност. В най-сериозните ситуации може да бъдете приет в програмата за защита на свидетелите. Системата за подпомагане на жертви на трафик на хора се ръководи от компетентните органи и, ако е необходимо, ще се използва, за да се помогне на полицията да Ви защити.

Кой може да ми предложи защита?

Полицията ще извърши преценка на потребността Ви от защита и мерките, които са необходими, ако сте под заплаха. Органът, който е компетентен да вземе решението за осигуряване на защита, зависи от вида на мярката (вж. по-горе). Допълнителна информация за мерките за защита може да получите от компетентните органи или службите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

В хода на досъдебното разследване и съдебния процес компетентните органи ще извършат преценка на Вашите конкретни потребности от защита и ще определят необходимите мерки за безопасност. Целта на мерките за защита е да бъдете защитен от допълнително страдание, заплашване или отмъщение в хода на разследването и процеса. Преценката ще бъде извършена заедно с Вас, като се вземат предвид личните Ви характеристики и обстоятелства от личен характер, както и естеството на престъплението.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (в хода на на разследването и съдебния процес)?

В хода на досъдебното разследване и съдебния процес компетентните органи ще извършат преценка на Вашите конкретни потребности от защита и ще определят необходимите мерки за безопасност. Целта на мерките за защита е да бъдете защитен от допълнително страдание, заплашване или отмъщение в хода на разследването и процеса. Преценката ще бъде извършена заедно с Вас, като се вземат предвид личните Ви характеристики и обстоятелства от личен характер, както и естеството на престъплението.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

В случай на сериозна заплаха можете да поискате да не бъдат разкривани данните за връзка с Вас, неразкриване по причини, свързани с личната безопасност, ограничителна заповед или дори смяна на името Ви или личния Ви идентификационен номер. В най-сериозните ситуации може да бъдете приет в програма за защита на свидетелите. Повече информация може да получите от компетентните органи или от службите за оказване на подкрепа.

Не съм навършил пълнолетие — имам ли специални права?

Ако сте малолетно или непълнолетно лице (под 18-годишна възраст), Вие сте уязвима жертва и следователно е възможно да се нуждаете от специални мерки за защита. Може да бъдете защитен например, като разпитът Ви бъде записан по време на разследването и след това бъде използван като доказателство в съдебния процес.

Ако сте малолетно или непълнолетно лице, може да имате право на правна помощ за сметка на държавата. Ако Вашият настойник е заподозрян в извършване на престъпление срещу Вас, трябва да Ви бъде назначен заместник на настойника за наказателното производство.

Ако сте малолетна или непълнолетна жертва на трафик на хора, имате право да ползвате услугите на системата за подпомагане на жертви на трафик на хора. Ако сте дете — жертва на трафик на хора, без разрешение за пребиваване, винаги ще Ви бъде назначен представител, ако сте във Финландия без настойник или законен представител. Ако сте дете — жертва на трафик на хора, и сте финландски гражданин или имате разрешение за пребиваване, може да Ви бъде назначен заместник на настойника. Ако наказателното разследване е започнало във Финландия, като непълнолетно лице може да имате право на адвокат, финансиран от държавата.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъплението — какви са правата ми?

Ако престъплението доведе до смъртта на жертвата, членовете на семейството на жертвата, както са определени в закона, са в позиция на увредена страна, т.е. жертвата. Следователно те ще имат същите права като другите жертви на престъпление.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Членовете на семейството на жертвата също имат достъп до услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления.

Малолетно или непълнолетно дете на жертва на трафик на хора във Финландия също може да бъде включено в системата за подпомагане на жертви на трафик на хора.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

По наказателни дела може да бъде използвана медиация, ако жертвата и заподозреният извършител на престъплението се съгласят на това. Допълнителни условия са заподозреният да потвърди общия ход на събитията и медиацията да е във висшите интереси на жертвата. Медиацията е безплатна, поверителна и винаги доброволна, като на всеки един етап може да решите да я прекратите. Обучени медиатори помагат на доброволни начала на страните по наказателно дело да обсъдят случая и да се договорят за обезщетение за възможни загуби или вреди, причинени вследствие на престъплението. Тази услуга се предлага от служби за медиация в цялата държава.

Страните, участващи в медиацията, обикновено имат право на адвокат или на лице за подкрепа по време на срещите в рамките на медиацията. Като следват насоките на професионалистите, медиаторите ще извършат преценка и ще гарантират безопасния контакт между страните по спора и, ако е необходимо, могат да преустановят процедурата. Медиацията трябва да бъде преустановена, ако едната от двете страни оттегли съгласието си или ако има основание да се вярва, че съгласието не е било дадено свободно.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Основните закони относно правата на жертвите по време на наказателното производство включват Закона за наказателното разследване (*Esitutkintalaki*, 805/2011) и Наказателно-процесуалния закон (*Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa*, 689/1997). Правото на подпомагане за жертви на трафик на хора се урежда от Закона за приемане на лица, кандидатстващи за международна закрила, и за установяване на самоличността и подпомагане на жертви на трафик на хора (*Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta*, 746/2011). Тези и други закони са достъпни онлайн на <https://www.finlex.fi/en/>.

Последна актуализация: 05/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Вие сте страна по съдебно производство, ако търсите наказание или обезщетение за престъпление. Може също така да бъдете разпитан с цел събиране на доказателства.

Ако прокурорът реши да не провежда наказателно преследване, имате право сами да повдигнете обвинение.

Как мога да съобщя за извършено престъпление?

Можете да съобщите на полицията за извършено престъпление на мястото на престъплението, в полицейското управление или, в случай на по-леки престъпления — онлайн или по телефона. Имате право да получите писмено потвърждение за съобщаването за престъплението.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Полицията ще Ви предостави координати за връзка с цел проследяване на случая.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Имате право на помощ от правен съветник за съобщаване за престъпление, при разпит и съдебен процес. Съветникът трябва да бъде адвокат, служебен адвокат за оказване на правна помощ или правоспособен правен съветник.

Лицата с ниски и средни доходи могат да имат право на финансирана от държавата правна помощ. В такива случаи възнаграждението на съветника се заплаща частично или изцяло от държавата. Можете да подадете молба за правна помощ до публична служба за правна помощ или чрез електронна услуга. Може също така да поискате от адвокатски кантори да подадат молба за правна помощ от Ваше име.

Съдът може да разпорежи да имате правен съветник и лице, което Ви оказва подкрепа, в случай на домашно насилие, сексуални престъпления или тежки престъпления срещу Вашия живот, здраве или свобода. В такива случаи държавата ще заплати възнаграждението, независимо от Вашия доход.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разходи (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Ако бъдете призован да се явите пред съда с цел изясняване на обстоятелствата по делото, имате право да получите от държавата възстановяване на пътните разходи, направени във връзка с Вашето присъствие в съда. Можете да получите дневна надбавка, пътни разходи и обезщетение за финансови загуби.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен преди да се стигне до съд?

Жалба срещу решението на прокурора да не се провежда наказателно преследване може да бъде подадена до главния прокурор, който има право да внесе нов обвинителен акт.

Мога ли да присъствам на съдебния процес?

Да, можете да присъствате на съдебния процес като страна по производството. Вие сте страна по съдебно производство, ако търсите наказание или обезщетение за престъпление. Можете да се съгласите с наказателното постановление на прокурора, издадено по съкратено производство, или да потърсите друго наказание. Може сами да потърсите обезщетение от подсъдимия или може прокурорът да е предявил иска от Ваше име.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например, дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадад от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Вие сте страна по съдебно производство, ако търсите наказание или обезщетение за престъпление. Може също така да бъдете разпитан с цел събиране на доказателства.

Ако прокурорът реши да не провежда наказателно преследване, имате право сами да повдигнете обвинение.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Може да бъдете задължен да се явите лично в съда, ако това е необходимо за изясняване на обстоятелствата по делото. В този случай имате право на обезщетение от държавата за направените разходи.

По време на съдебния процес трябва винаги да казвате истината.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Ако сте страна по производството, имате право да представяте доказателства. По време на основното съдебно заседание ще можете да представите Вашия иск и основанията за него, да представяте доказателства и да направите заключително изявление, в което можете да изразите мнението си относно вината на подсъдимия и наказанието, което трябва да бъде наложено.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Ще бъдете призован на основното съдебно заседание, ако присъствието Ви е необходимо за изясняване на обстоятелствата по делото или ако сте уведомили съда, че възнамерявате да предявите искове, които не се поддържат от прокурора.

Имате право да бъдете информиран, по Ваше искане, за времето и мястото на съдебното заседание, както и за присъдата, постановена по наказателно дело.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Да. Ако сте страна по производството, имате същото право на достъп до съдебните преписки като подсъдимия. По правило имате право да бъдете информиран за съдържанието на документите по делото, дори за тези, които не са обществено достояние.

Последна актуализация: 05/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Можете да обжалвате решението на районния съд (*kärjäoikeus*) пред апелативен съд (*hovioikeus*). Като общо правило ще се нуждаете от разрешение за по-нататъшно разглеждане, за да може апелативният съд да разгледа делото изцяло.

Жалба срещу решение на апелативен съд може да бъде подадена пред Върховния съд (*korkein oikeus*). Ще се нуждаете от разрешение, за да обжалвате пред Върховния съд. Такова се предоставя само при определените от закона условия.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

При някои тежки престъпления може да поискате да бъдете информирани за освобождаването на извършителя от затвора или предварителното задържане (вж. по-долу).

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Организациите за подкрепа на жертвите предоставят помощ и съвети дори след съдебния процес,

за колкото време е необходимо. В случаи на домашно насилие се изготвя план за безопасност като част от многоведомствена оценка на риска.

Това не е свързано с приключването на съдебния процес.

Ако сте жертва на трафик на хора, правото Ви на специална помощ от Системата за съдействие на лица, пострадали от трафик на хора, ще бъде прекратено, ако наказателното производство приключи без никой да бъде осъден за трафик на хора с окончателно решение на съда.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Имате право да бъдете информиран, по Ваше искане, за съдебното решение по наказателно дело. В съдебното решение се посочва наказанието, наложено на подсъдимия, включително срокът на лишаване от свобода.

Страните в наказателното производство получават препис от съдебното решение. Няма да Ви бъде съобщено в кой затвор може да бъде изпратен извършителят.

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

При някои тежки престъпления може да поискате да бъдете информиран, ако извършителят бъде освободен от затвора или предварителното задържане, избяга или, при определени условия, по друг начин напусне затвора. Ако желаете да бъдете уведомен, трябва да информирате за това органа за досъдебно разследване или прокурора. Разследващият орган ще предостави допълнителна информация. Ще бъдете информиран само ако се прецени, че това няма да представлява риск за живота или здравето на затворника или на лицето, задържано в предварителния арест.

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например, мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Не, нямате право на това.

Последна актуализация: 05/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Исковите за обезщетение за вреди, претърпени вследствие на престъпление, обикновено се решават като част от разглеждането на наказателно дело в рамките на същия процес. Трябва да уведомите полицията за намерението си да предявите иск за обезщетение за причинени вреди по време на досъдебното разследване или най-късно в съда.

Може да поискате от прокурора да предяви в съда Вашия иск за обезщетение за вреди, претърпени вследствие на въпросното престъпление.

Добре е да уведомите полицията за това по време на досъдебното разследване. Прокурорът може да поддържа иска за обезщетение за причинени вреди от Ваше име, ако въпросът е ясен и несложен. Ако прокурорът не предяви иска за обезщетение за причинени вреди, той ще Ви уведоми писмено.

Може да предявите Вашия иск за обезщетение за причинени вреди и пред съда по време на наказателното производство. Правен съветник може да направи това от Ваше име.

Ако е необходимо, искът за обезщетение за причинени вреди може да бъде разгледан и в отделно гражданско производство. Разполагате с възможност да предявите иска си и като отделен граждански иск. Ако искът Ви не се разглежда заедно с наказателното дело, за производството ще бъде начислена съдебна такса.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

Ако извършителят не заплати доброволно в съответствие със съдебното решение, то може да бъде изпълнено чрез принудително изпълнение.

Принудителното изпълнение няма да бъде започнато автоматично. Трябва да подадете молба за изпълнение до органа по изпълнение и да приложите към нея съдебното решение.

Не можете да искате обезщетение от извършителя за суми, които сте получили като обезщетение от държавата чрез Държавната хазна за същите загуби или вреди.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Не е необходимо да искате обезщетение от извършителя, за да получите обезщетение с държавни средства. Трябва обаче да подадете иск срещу извършителя за обезщетение за причинени вреди по време на съдебния процес.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Ако Вие (или Ваш близък роднина) сте жертвата на престъпление във Финландия, може да Ви бъде изплатено обезщетение с държавни средства за причинените в резултат на престъплението телесна повреда и страдание. Трябва да съобщите за престъплението на полицията, за да поискате обезщетение.

Ако наказателното дело се гледа от съд, следва да поискате произнасяне по правото си на обезщетение със съдебно решение. Това означава, че следва да предявите иск за обезщетение срещу извършителя в рамките на съдебното производство. Обикновено не се присъжда обезщетение за вреди, претърпени вследствие на престъпление, ако не сте изпълнили това задължение.

Молбата за обезщетение трябва да бъде подадена в срок от три години от датата на постановяване на влязло в сила съдебно решение, свързано с обезщетение. Ако делото не е било разгледано от съда, обезщетението трябва да бъде поискано в срок от десет години от датата на извършване на престъплението. Гъвкавост по отношение на тези срокове е възможна единствено при специални обстоятелства.

Молбата Ви за обезщетение ще бъде разгледана от Държавната хазна. Можете да изпратите молбата си по електронен път на адрес rikosvahingot@valtiokonttori.fi или да разпечатате формуляра и да го изпратите по пощата на адрес: State Treasury, P.O. Box 50, 00054 State Treasury.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Можете да подадете молба за обезщетение дори извършителят да не е установен. Към иска за обезщетение трябва да приложите копие от полицейския доклад от досъдебното разследване или други надеждни доказателства за събитията.

Имате право на обезщетение и ако извършителят е установен, но не е осъден, тъй като е на възраст под 15 години или не носи наказателна отговорност.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Можете да подадете писмена молба за авансово плащане на обезщетение, ако това е необходимо. Авансово плащане на обезщетението е възможно, ако разглеждането на делото Ви за обезщетение е забавено поради независещи от Вас причини и имате право на значително по размер обезщетение.

Последна актуализация: 05/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Подкрепа за всички жертви на престъпления

— Служба на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления (*Rikosuhripäivystys*), тел.: 116 006

Услуги по предоставяне на подслон за жертви на домашно насилие

Онлайн „приют“ (*Nettiturvakoti*)

Центрове за подкрепа на жертвите на сексуално насилие *Seri* (над 16-годишна възраст):

— Хелзинки, Турку, Тампере, Куопио, Оулу

Кризисен център за изнасилвания *Tukinainen*

— тел. 0800 97899

***Tukinainen* онлайн (*Nettitukinainen*)**

Кризисен център за изнасилвания *Tukinainen*

Система за съдействие на жертвите на трафик на хора

— Приеман център в Йоутсено (*Joutsenon vastaanottokeskus*), тел. 029 54 63 177

Медиация

— служби за медиация:

Медиация по наказателни и граждански дела

Медиация по наказателни и граждански дела (на английски език)

Полиция

— извънредни ситуации: обаждане на 112 (телефонен номер за спешни повиквания)

Правна помощ

Обезщетение, изплащано с държавни средства за телесни повреди, причинени в резултат на престъпление

— Държавна хазна, тел. 0295 50 2736

Гореща линия за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Служба на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления, тел. 116 006

Nollalinja (24 часа/7 дни седмично), тел. 080 005 005 (гореща телефонна линия за жертвите на домашно насилие и насилие над жени)

Кризисен център за изнасилвания *Tukinainen*, тел. 0800 97899 (жертви на сексуално насилие)

Система за съдействие на жертвите на трафик на хора (24 часа/7 дни седмично), тел. 029 54 63 177 (жертви на трафик на хора)

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Подкрепата, предоставяна от организациите за подкрепа на жертвите, е безплатна. Услугите, предоставяни от приютите, центровете за подкрепа на жертвите на сексуално насилие и Системата за съдействие на жертвите на трафик на хора, също са безплатни.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Жертвата на престъпление може да се нуждае от медицинска помощ или други услуги по осигуряване на социални и здравни грижи, като например спешни социални услуги, болнично лечение и физическо и психическо възстановяване. Можете да използвате тези услуги при същите условия като всички останали клиенти.

Приютите осигуряват незабавна помощ за облекчаване на последиците от кризи, 24-часово безопасно настаняване и психосоциална подкрепа, съвети и консултации във връзка с тежкото Ви положение. Тези услуги се предоставят предимно на лица и семейства, които са преживели домашно насилие или заплахата от насилие. Някои от услугите се предоставят от организации. Финландският институт за здравеопазване и социално осигуряване отговаря за осигуряването на подслон.

Системата за съдействие на жертвите на трафик на хора е държавен орган, чиято отговорност е да осигурява зачитането на правата, гарантирани на жертвите на трафик на хора. Услугите за подкрепа включват безопасно настаняване, здравно обслужване, социални услуги, надбавка за прием или социално подпомагане, правна помощ и съвети, лице за подкрепа в наказателното производство, както и услуги за устен и писмен превод. Освен Системата, съдействие на жертвите на трафик на хора оказват и организации.

Имате право на съдействие от правен съветник за съобщаване за престъпление, при разпит и съдебен процес. Съветникът трябва да бъде адвокат, служебен адвокат за оказване на правна помощ или правоспособен правен съветник.

Лицата с ниски и средни доходи могат да имат право на финансирана от държавата правна помощ. В такива случаи възнаграждението на съветника се заплаща частично или изцяло от държавата. Можете да подадете молба за правна помощ до публична служба за правна помощ или чрез електронна услуга. Може също така да поискате от адвокатски кантори да подадат молба за правна помощ от Ваше име.

Съдът може да разпорежи да имате правен съветник и лице за подкрепа в случай на домашно насилие, сексуални престъпления или тежки престъпления срещу Вашия живот, здраве или свобода. В такива случаи държавата ще заплати възнаграждението, независимо от Вашия доход. Може да получите съдействие от лице за подкрепа на различни етапи от наказателното производство. Лице за подкрепа може да бъде всеки по Ваш избор. Лицето за подкрепа може да Ви придружава на изслушвания и съдебни заседания, но при определени обстоятелства е възможно да има ограничения за присъствието му. Службата на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления може да Ви предостави без заплащане обучено лице за подкрепа. Общите услуги за подкрепа на жертвите на престъпления, предоставяни от Службата на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления, се финансират от Министерството на правосъдието и са предмет на задължение за обществена услуга.

Какви видове подкрепа мога да получа от неправителствени организации?

Много организации предоставят подкрепа, съвети и насоки за жертвите на престъпления. Службата на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления предоставя съдействие при всички видове престъпления и наказателни производства, както и съвети във връзка с правата на жертвите. Жертвите на домашно насилие могат да потърсят защита и подкрепа от приютите. Помощ може да намерите и чрез горещите телефонни линии и грижите в рамките на общността. В някои населени места се предоставя специална подкрепа за жертвите на сексуално насилие и жените имигранти, както и взаимна подкрепа между семействата на жертви на убийства.

Услуги за подкрепа, предоставяни от организации

Служба на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления

Подкрепа за всички жертви на престъпления, включително свидетели и членове на семейството на жертвата. Съдействие и съвети относно упражняването на правата на жертвите в наказателното производство. Национална гореща телефонна линия, гореща телефонна линия за правна помощ, онлайн услуга за подкрепа. Услуги, предоставяни от лица за подкрепа, на регионален принцип.

— гореща телефонна линия 116 006 (безплатна)

— гореща телефонна линия за правна помощ 0800 161 177 (безплатна)

Nollalinja

гореща телефонна линия за жертви на домашно насилие и насилие над жени, достъпна 24 часа/7 дни седмично, тел. 080 005 005 (безплатна)

Федерация на домовете и приютите „Майка и дете“ (Ensi- ja turvakotien liitto)

Приюти за лица, подложени на домашно насилие или заплаха от насилие, които се нуждаят от подкрепа за възстановяване, както и от временно настаняване. Грижите в рамките на общността предоставят подкрепа за разрешаване на ситуацията, причинена от домашното насилие, и за преодоляване на кризата. Съвети по телефона, разговори със специалист в областта на домашното насилие, ръководена група за взаимопомощ или съдействие в ежедневието.

Онлайн „приют“

Онлайн услуга, поддържана от Федерацията на домовете и приютите „Майка и дете“; помага на всички страни, попаднали в условия на домашно насилие.

Кризисен център за изнасилвания Tukinainen

Предоставя подкрепа и насоки за лица, пострадали от сексуално посегателство и/или насилие, както и за техните семейства. Онлайн услуга за помощ.

— гореща телефонна линия при кризи: тел. 0800 97899 (безплатен)

— гореща телефонна линия за правна помощ: тел. 0800 97895 (безплатен)

Мултикултурна асоциация на жените във Финландия „МОНИКА“

Услуги с лесен достъп, правни съвети и подслон за жени имигранти и деца, пострадали от насилие. Помощта е достъпна на няколко езика; предоставят се и услуги от типа „лице за подкрепа“.

— гореща телефонна линия 0800 05058 (безплатна)

— Приют „Мона“, тел. 045 639 6274 (24 часа/7 дни седмично)

Телефонна линия за жени (Naisten Linja)

Съвети и подкрепа за жени и момичета, изпитващи безпокойство във връзка с насилие. Информацията е достъпна онлайн и по телефона.

— тел. 0800 02400 (безплатен)

Pro-tukipiste

Здравни услуги и услуги за подкрепа на хора, работещи в секс индустрията или еротичната индустрия, които са жертви на трафик на хора.

Асоциация за членовете на семействата на жертви на убийства HUOMA (Henkirikoksen uhrien läheiset ry)

Взаимна подкрепа между членовете на семействата на жертви на убийства.

— тел. 050 401 2230

 <https://www.huoma.fi/>

Финландски център за психично здраве MIELI (Suomen Mielenterveys ry)

Помощ при житейски кризи.

— гореща телефонна линия при кризи 09 2525 0111 (24 часа)

Suvanto — За безопасност на хората в напреднала възраст (Suvanto ry – Turvallisen vanhuuden puolesta)

Помощ, взаимна подкрепа и правни съвети за възрастни хора за защита срещу измами и насилие.

— гореща телефонна линия SUVANTO 0800 06776 (безплатна)

Последна актуализация: 05/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.